

Azonos töről metszett azonos tartalom

VISSZHANG - LX. évfolyam, 22. szám, 2016. június 3.

Az Élet és Irodalom múlt heti „Visszhang” rovatában Fekete György azt írja, hogy „a második világháború átértékelése azért vált szükségessé nyugaton, mert kellemetlenné lett az a kérdés, a kapitalizmus hogyan szülte meg a fasizmust. (...) Képtelenek szembenézni azzal, hogy mind a fasizmus, mind a polgári demokrácia a tőke védőernyője (ugyanazon társadalmi rendszer két uralmi típusa).”

Fekete György téved. Komoly történész nyugaton nem tartja szükségesnek a második világháború átértékelését. Már miért volna kellemetlen az a kérdés, hogyan szülte meg az olasz, spanyol és portugál kapitalizmus a fasizmust, vagy a német kapitalizmus a nemzetiszocializmust? Hiszen nem kellemetlen az a kérdés sem, hogy az orosz kapitalizmus hogyan szülte meg az orosz bolsevizmust.

Fasizmus és bolsevizmus **egyaránt** a kapitalizmus méhében fogant; ebben a magától értetődő általános vonatkozásban közöttük az égvilágon semmi különbség nincs.

A fasizmus és a bolsevizmus közös tartalmát éppen az adja, hogy mindkettő a **demokrácia elleni lázadásként** minősíthető. Ungváry Rudolf leírja kitűnő könyvében nyugati elemzők egész sorára hivatkozva (*A láthatatlan valóság*, Kalligram, Pozsony, 2014). A fasizmus a faji alapon és mitikusan tételezett felsőbbrendű nemzet, a bolsevizmus az ideológiai alapon, de ugyancsak mitikusan tételezett munkásosztály történelmi küldetése nevében követte el szörnyű bűneit saját népe és az egész emberiség ellen.

Fekete György megveti és lenézi a totalitarizmus elméletét, mert szerinte a *„totalitarizmuselmélet által precíz taxativitással tárgyalt felszíni egybeesések (Hitler és Sztálin rendszere között) kezükre* (a nyugati történészek kezére – BL) *játszanak abban, hogy indokolhassák a kapitalizmus történelmi leválthatatlanságának tételét. Így megéri magukat függetleníteni attól a történelmi igazságtól, hogy a náci és sztálini rendszer egymás ellenfelei voltak, és nem képeztek közös társadalmi és politikai alapot.”*

1. A Szovjetunió **Hitler támogatója és szövetségese** volt 1939. augusztus 23-tól (Molotov–Ribbentrop-szerződés aláírása) 1941. június 22-ig (amikor a Wehrmacht átlépte a Molotov–Ribbentrop-szerződés szerint megállapított szovjet határt).

2. A sztálini és hitleri rendszer 1933 és 1945 között **tudatos, hivatalos és nyíltan meghirdetett állami politika** alapján megölt több mint 14 millió fegyvertelen embert, közöttük zsidókat, ukránokat, lengyeleket, fehéroroszlakat, észteket, letteket és litvánokat, tatárokat, csecseneket.

3. A szovjet rendszer a kizsákmányolást az éhínségig fokozta. A politikai okokból elkövetett tömeggyilkosság Sztálin találmánya: 1933–34-ben több mint 3 millió földműves halt éhen Ukrajnában. Ha a helyi pártvezetők és az NKVD emberei könyörületet mutattak, azonnal mentek maguk is a halálba, a kényszermunkatáborokba.

4. A „Nagy Terror” idején (1937–38) koncepciós perek alapján a Szovjetunióban több mint hétszáz ezer embert lőttek agyon: elsősorban munkásokat, parasztokat és a megbízhatatlannak ítélt nemzeti kisebbségek tagjait.

5. A Molotov–Ribbentrop-paktum végrehajtása során Sztálin és Hitler **aktívan együttműködött** a lengyel nemzet szétzúzásában, elsősorban az értelmiség és a vezető rétegek kiirtásában (több mint kétszáz ezer halott).

6. Sztálin percig sem habozott folytatni a gyilkosságokat: 1944 után a visszafoglalt szovjet, majd újra elfoglalt balti, korábbi lengyel és egyéb területeken legalább egymillió ember esett a felbőszült sztálini népiirtás áldozatául.

7. Nem véletlen, hogy a nyugati hatalmak által felszabadított német táborokból a szovjet hadifoglyok nem akartak hazamenni. Tudták, hogy egyből mennek a Gulagra, ahol éhezés, kínzás és legtöbb esetben halál várt rájuk.

Sztálin bűnei nem mentik és nem kisebbítik Hitler bűneit. De Hitler bűnei sem mentik vagy kisebbítik Sztálinéit! A két rendszer bűnei ráadásul **összefüggtek, egymást erősítették**. Hitelesen bizonyítja ezt a kitűnő szerző, Timothy Snyder „Vérmezők” című könyvében (Bloodlands, Vintage, 2010).

A két rendszer egy töről fakadt. A személyiség tiszteletének sárba tiprásán, a szabadság felszámolásán, a vezér elvén, és amit kommunistáknak nehéz megérteni: a **kizsákmányoláson**. A Szovjetunióban az értéktöbbletráta jóval magasabb volt, mint bármelyik kapitalista államban; az állam elsajátította, majd jobbra elherdálta és elpazarolta a munkások, parasztok kényszermunkájának gyümölcsét.

A polgári demokrácia nem a kapitalista kizsákmányolást eltakaró fügefalevél. A szabadság önérték. A piaci kapitalizmus a szabadság alapfeltétele. Gazdasági szabadság és verseny nélkül nincs politikai szabadság és verseny, azaz demokrácia sem.

Apropó, senki sem mondja Nyugaton, hogy a kapitalizmus leválthatatlan. Annyi azonban biztos, hogy nem a bolsevizmus vagy bármiféle piacellenes szocializmus, szabadságtagadó diktatúra fogja leváltani. Marad a piac, marad a demokrácia, marad a szabadság. Persze folyamatosan küzdenünk kell érte, mint a mai Magyarországon.